

המחלקה להשתלמויות וללימודי המשך

לימודי התמודדות עם אובדן ושכול - טנטולוגיה

מנהלת אקדמית: ד"ר הניה שנון-קליין

ראש המחלקה להשתלמויות וללימודי המשך: ד"ר אילנה סבר

תשס"ח

רקע

ישראל היא מדינה רוויה אובדן ושכול הנזקקת למספר גדול יחסית של אנשי מקצוע מיומנים. פסיכולוגים, יועצים חינוכיים, מורים, עובדים סוציאליים, קצינות נפגעים, עובדי שיקום ומתנדבים עוסקים ומטפלים במשפחות שכולות, מבוגרים וילדים. למרבית הפליאה, לא הייתה קיימת תוכנית לימודים שיטתית שתכשיר אנשי מקצוע להתמחות בטנטולוגיה (מדעי המוות / לימודי אובדן ושכול). למעשה, בישראל היום, הטיפול במי שמתמודד עם אובדן ושכול אינו מחייב השכלה ייעודית.

בעולם רווי ידע, קריטריונים להתמחויות שונות וקודים אתיים מקצועיים, יש צורך בהתמחויות הנרכשות באמצעות לימודים מכוונים ושיטתיים. רק לימודים ממוקדים ומאורגנים במדע הטנטולוגיה, אבלות ושכול, מאפשרים רכישת ידע ומיומנות הדרושים בתחומי הייעוץ, הטיפול, ההוראה, ההדרכה, ההנחיה והמחקר.

על מנת לענות על הצורך הזה, הקימה ד"ר הניה שנון-קליין, פסיכולוגית וטנטולוגית (Gili's Place™)

www.gilisplace.com תוכנית השתלמות ארצית ללימודי טנטולוגיה / התמודדות עם אובדן ושכול.

מחזור ראשון של התוכנית הסתיים בהצלחה בנובמבר 2007.

התוכנית הייחודית הזו שאין כמותה בארץ ובעולם, מתבססת על 64 שעות של הרצאות והתנסות קלינית במגוון נושאים הקשורים באובדן ושכול הניתנים על ידי טובי המרצים בישראל. תוכנית חלוצית זו כבר הוכיחה את עצמה כמקור להפצת ידע עדכני בטנטולוגיה, ככלי לשיפור שירותים קיימים, ולהעלאת סטנדרטים אתיים לטיפול והתייחסות לאבלים בקהילה. לד"ר הניה שנון-קליין חוזה אישי עם הארגון הבינלאומי המסמך בטנטולוגיה —

Association for Death Education and Counseling (ADEC) / The Thanatology Association

— <http://www.adec.org> המאפשר קבלת תנאים מיוחדים לתלמידיה מישראל המעוניינים לגשת למבחן ההסמכה —

.Certified in Thanatology (CT)

מטרת התוכנית

התוכנית, בגישה האינטגרטיבית, תענה לצרכי העוסקים בתחומי האבל והשכול: ארגונים כמשרד הביטחון, ביטוח לאומי, משרד החינוך, בתי חולים, בתי אבות, אוניברסיטאות ומכללות, עמותות שונות המעסיקות מתנדבים, מנחי סמינרים, קורסים, קבוצות וסדנאות. התוכנית תהווה כתובת אחת להתמחות ולהשתלמויות בנושא התמודדות עם אובדן ושכול.

המחלקה להשתלמויות וללימודי המשך

אוכלוסיית יעד

בוגרי לימודי חינוך, פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, אחיות ורופאים, עובדי הוספיס ומחלקות אונקולוגיות, אנשי דת שונים, עובדי שיקום, קציני ערים של צה"ל והמשטרה, קציני נפגעים ומודיעים במשרד הביטחון ובמשטרה ועובדי שיקום בביטוח לאומי. מתנדבים ומדריכים בארגונים שונים כזק"א וער"ן, מתנדבי עמותות כ"יד לנקטפים" וכדומה, המעניקים סיוע תמיכתי למשפחות שכולות וחוקרים בתחומים של אבל ושכול.

*ניתן להירשם לסדנאות בודדות.

מספר המקומות מוגבל. קבלה רק לאחר ראיון אישי.

פתיחת התוכנית מותנית במספר המשתתפים.

תוכנית הלימודים

משך התוכנית: 64 שעות — 16 מפגשים

פתיחה: 10/3/08

מועד: הלימודים יתקיימו אחת לשבוע בימי שני, בין השעות 16:00 - 20:00.

מפגש ראשון - 10.3.08

למה טנטולוגיה? מהי? ולמה זה טוב? קוד אתי של ADEC — ד"ר הניה שנון-קליין

היבטים היסטוריים, חברתיים, תרבותיים ומגדר. טקסים ומנהגי אבלות בארץ ובעולם — ד"ר שלומי דורון

מפגש שני - 17.3.08

סדנא — מבוא לאובדן, אבל ושכול.

הגדרות ותפיסות של אבל, יגון, שכול ואבלות, מוות פתאומי לעומת צפוי; מוות טראומתי ולא טראומתי,

הגדרת אבל ממושך ומורכב, טראומתי ולא-טראומתי, צער עמוק, דיכאון קליני והפרעה פוסט-טראומתית —

ד"ר אורית נוטמן-שוורץ

מפגש שלישי - 24.3.08

התאבדות — פרופ' ישראל אור-בך

המטפל התשוש / תשישות חמלה ופיתוח חוסן נפשי. שיטות טיפול לצמיחה / חוסן פוסט-טראומתי —

פרופ' מולי להד

מפגש רביעי - 31.3.08

סדנא — המודל הדו-מסלולי להתמודדות עם אבל. אחד המודלים התיאורטיים החשובים ביותר בטנטולוגיה

בימינו — פרופ' שמשון רובין

מפגש חמישי - 7.4.08

סדנא — שכול הורי והאם יש חיים לאחר המוות?

שכול הורי. הקרנת "גילי" — ד"ר הניה שנון-קליין

המשך הקשר עם הנפטר, חוויות בלתי רגילות, תפיסות טיפול רוחניות — בריגיט קשטן

המחלקה להשתלמויות וללימודי המשך

מפגש שישי - 14.4.08

סמינר קליני ראשון — **אביתר מיכאליס**
 התבוננות ועיבוד פנימיים של המטפל בחולה הנוטה למות ובמשפחתו, עם שאלת החיים והמוות.

מפגש שביעי - 28.4.08

סדנא — ילדים אבלים. טיפול בילדים אבלים. השפעות אובדן / מות הורה על ילדים לאורך שנות גדילתם —
תמר גרנות

מפגש שמיני - 5.5.08

מוות במשפחה המורחבת. אבל של סבים וסבתות — **נירה דגני**
 שימוש במוזיקה בטיפול פליאטיבי — **בריגיט קשטן**

מפגש תשיעי - 12.5.08

סדנא — החולה הנוטה למות והחלטות של סוף חיים
 החולה הנוטה למות — **ד"ר גילי פלג**
 הוספיס והחלטות של סוף חיים — **ד"ר איל גולדברגר**

מפגש עשירי - 19.5.08

הפוליטיקה של השכול — **ד"ר אודי לבל**
 טיפול באמצעות סיפורים — **תולי עמית פלינט**

מפגש אחד-עשר - 26.5.08

סמינר קליני שני — **אביתר מיכאליס**
 התנסות (הדמיה) בעבודה הטיפולית במצבים שונים בחולה הנוטה למות

מפגש שנים-עשר - 2.6.08

סדנא — Somatic Experiencing
 שיטת טיפול חדשנית המתייחסת לגוף ונפש — **תולי עמית פלינט**

מפגש שלושה-עשר - 16.6.08

סדנא — פסיכודרמה ואבל.
 שימוש בפסיכודרמה בטיפול באבלים — **ד"ר עיניה ארצי**

מפגש ארבעה-עשר - 23.6.08

סדנא — תפיסת הסבל בגישה הבודהיסטית. שיטה ייחודית לטיפול בחוויה של מוות ואובדן תועבר
 על ידי אחד המומחים לשיטה — **ד"ר אלון רז**

המחלקה להשתלמויות וללימודי המשך

מפגש חמישה-עשר - 30.6.08

סדנא — טיפול באבלים באמצעות אומנות פלסטית. התייחסות לתהליכי אבל וביטוי כאב אישי באמצעות עבודה בחמר — **מיכל שולט**

מפגש ששה-עשר - 7.7.08

סמינר קליני שלישי — **אביתר מיכאליס**
עיבוד והתמודדות עם החוויות הרגשיות שעובר המטפל במהלך הטיפול וחוויות הפרידה והאובדן של המטפל מהמטופל שנפטר וממשפחתו.

סיכום התוכנית, משוב וחלוקת תעודות סיום

*ייתכנו שינויים בתוכנית הלימודים

תעודת סיום

תלמיד אשר ישתתף באופן סדיר בלימודים וימלא אחר כל דרישות התוכנית, יקבל תעודה מטעם המחלקה להשתלמויות וללימודי המשך, הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת חיפה.
ההסמכה תינתן על ידי הארגון האמריקאי לטנטולוגיה Association for Death Education and Counseling (ADEC), רק לאחר השלמת דרישות מפורטות של 60 שעות לימוד הכוללות 8 שעות פרקטיקום / סמינר קליני, תואר אקדמי מתאים, ניסיון עבודה והצלחה במבחן. המבחן ניתן אחת לשנה בחודש נובמבר בדרך כלל, באנגלית, באמצעות האינטרנט.

קורס הכנה למבחן הסמכה

20 שעות : 5 מפגשים של 4 שעות — הקורס יינתן באנגלית על ידי ד"ר הניה שנון-קליין, לאחר סיום התוכנית (בתשלום נוסף). פתיחת הקורס מותנית במספר הנרשמים.

שכר לימוד

שכר לימוד לתוכנית בטנטולוגיה : ₪ 4,300
שכר לימוד לקורס ההכנה למבחן הסמכה בלבד : ₪ 1,950
שכר לימוד לתוכנית בטנטולוגיה עם קורס הכנה למבחן הסמכה : ₪ 6,100
שכר לימוד לסדנא בודדת : 250 ₪ (אין צורך בדמי הרשמה)
דמי הרשמה לתוכנית בטנטולוגיה : 100 ₪
דמי הרשמה למבחן ההסמכה : 100 ₪
לנרשמים לתוכנית והקורס : דמי הרשמה ע"ס 100 ₪ בלבד.
הנרשמים לשלוש סדנאות או יותר, יקבלו 10% הנחה .

המחלקה להשתלמויות וללימודי המשך

לפרטים והרשמה נא לפנות למזכירות המחלקה:

רויטל: 04-8240868

יעל: 04-8240208

או לדוא"ל: rvadai@univ.haifa.ac.il

ymishory@univ.haifa.ac.il

או אישית:

אוניברסיטת חיפה, הפקולטה לחינוך

קומה 5, חדר 549.

ימים א'-ה' בין השעות 08.00 - 16.00.

רשימת המרצים ותחומי התמחותם

ד"ר הניה שנון-קליין — פסיכולוגית וטנטולוגית. מחברת הספר Gili's Book על שכול הורי. מייסדת התכנית בטנטולוגיה בישראל.

ד"ר שלומי זורון — אנתרופולוג וחוקר טקסי מוות ובלות. המחלקה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, המכללה האקדמית אשקלון.

ד"ר אורית נוטמן-שוורץ — עובדת סוציאלית, ראש המחלקה לעבודה סוציאלית במכללה האקדמית ספיר, מתמחה בטרואומה חברתית, מנהלת לשעבר של קרן השכול.

פרופ' ישראל אור-בך — 35 שנה במחקר וטיפול בהתאבדויות, פרסם 3 ספרים ומאמרים רבים, זכה בפרס האגודה הבינלאומית ופרס האגודה האמריקאית על תרומתו למניעת התאבדויות.

פרופ' מולי להד — פסיכולוג רפואי בכיר, מדריך ונשיא עמותת משאבים, המכללה האקדמית תל חי. מחברם של 28 ספרים ומאמרים רבים בתחום הטיפול בטרואומה ואסון.

פרופ' שמשון רובין — פסיכולוג קליני מומחה. מרצה בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה. מחבר ספרים ומאמרים רבים בנושא אובדן ושכול. ממציא המודל הדו-מסלולי להתמודדות עם אבל.

בריגיט קשטן — פסיכולוגית קלינית בכירה, מרצה באוניברסיטת חיפה ואוניברסיטת בן גוריון. מתמחה בפסיכולוגיה טרנספרסונלית וטיפול ברגרסיה. מלחינת מוסיקה רוחנית. שותפה בחיבורם של שני ספרים בנושא פסיכותרפיה ורוחניות.

אביתר מיכאליס — פסיכולוג קליני בכיר מומחה לילדים, נוער ומבוגרים. מדריך מוסמך בפסיכותרפיה ופסיכו-דיאגנוסטיקה.

תמר גרנות — עו"ס בכירה, נמנית על המומחים בארץ בתחום האובדן והשכול. מחברת הספרים "אובדן" ו"בלעדיך".

המחלקה להשתלמויות וללימודי המשך

נירה זגני — פסיכותרפיסטית MSW. חוקרת את התמודדותם של סבים עם מצבי משבר ואובדן. נמנית עם צוות המרכז הקליני הבינתחומי באוניברסיטת חיפה.

ד"ר גילי פלג — עובדת סוציאלית מומחית בתחום הבריאות. מרצה בתחום הטיפול הפליאטיבי בחוג לסייעוד באוניברסיטת חיפה.

ד"ר איל גולדברגר — רופא בהוספיס גליל עליון.

ד"ר אודי לבל — מרצה בכיר לפסיכולוגיה פוליטית ולמדע המדינה במכללה האקדמית ספיר והמרכז האוניברסיטאי אריאל. מחקריו עוסקים בפוליטיקה של השכול, הנצחה וזיכרון.

תולי עמית פלינט — עובד סוציאלי קליני, מטפל מספר ומדריך. מספר סיפורים לילדים, נוער ומבוגרים. מתמחה בשיקום מטראומה בשיטת SE, טיפול בגוף ונפש דרך סיפור ודימיון.

ד"ר עיניה ארצי — פסיכודרמטיסטית בכירה, תלמידתו של מורנו – אבי הפסיכודרמה. ממיסדי ה"ארגון הישראלי לפסיכודרמה" ומרכזת תוכנית ההכשרה לפסיכודרמה בסמינר הקיבוצים.

ד"ר אלון רז — פסיכולוג קליני מומחה, מרכז התכנית "גישות רוחניות והוליסטיות בטיפול" במחלקה להשתלמויות, הפקולטה לחינוך אוניברסיטת חיפה.

מיכל שולט — מטפלת באמנות, מנחת קבוצות במשרד הביטחון ודוקטורנטית באוניברסיטת חיפה.